

men (igralci so se razvneli le v hipu, ko jim primese služkinja na odru skledo makaronov z gulažovo omako, — s takim tekom jesti še nisem videl ljudi, četudi so zunaj za plankami »veselici« nasproti elementi zbijali na petrolejske latve, da bi onemogočili uprizoritev), res je tudi, da je bilo vse delo samo trošenje energije, ker ni bilo prijeto na pravem koncu, a imelo je svojo dobro stran, da je ljudi izbubalo iz letargije.

J. R.

— Nekaj misli k nameravani upeljavi kratkih kmetijskih tečajev za učitelje-
vrtarje.

1. Vodstvo tečajev naj prevzamejo v to usposobljeni tovariši, ki so obiskovali predmetni tečaj na kaki kmetijski šoli. Najpriporočljivejši seveda so okrajni poročevalci šolskih vrtov.

2. Podrobni načrt učne snovi naj se predloži v aprobacijo šolski oblasti.

3. Tečaji naj vsebujejo v načrtu samo praktično vežbanje, na pr. a) različni načini cepljenja (požlahtnjevanja), b) obrezovanje v drevesnici, c) sajenje drevesc na stalno mesto, d) zatiranje sadnih škodljivcev, d) škropljenje itd.

4. Število učiteljev - udeležnikov naj se z ozirom na možnost praktičnega predelovanja v načrtu določene učne snovi omeji.

5. Tečajniki naj imajo že nekaj teoretične in praktične podlage ter so se že udeležovali na šolskem vrtu kot praktični sadjarji-vrtarji.

6. Pristop k udeležbi tečaja naj imajo samo učitelji vrtarji in učiteljice na enorazrednicah s šolskim vrtom.

7. Učiteljice naj bi se pritegnile eventualno k specialnemu tečaju za cvetličarstvo odnosno zelenjadarstvo.

8. Tečaji naj se vrše če le možno samo ob šole prostih dnevih, in če ne, pa ob vikendih.

9. Kraj in čas takih tečajev, ki naj bodo vsaj vsako četrtletje enkrat, naj določijo okrajna učiteljska društva na svojih zborovanjih.

M. K.

— Izvenšolsko delovanje učiteljstva (Dopis, oziroma odgovor) je v vsakem kraju možno in je bolj zavisno od osebe, ko od kraja. Tudi v hribovski vasi je možna gledališka predstava. Del čiste dohodka lahko rodi javno ljudsko knjižnico. Ni treba več sto knjig, 50 najboljših knjig in javna knjižnica je otvorena. Ponekod je celo v mali vasi pevski zbor, kmetijska in čebelarstva podružnica, velika drevesnica itd. Vem, da je težavno, poznam zapreke in neuspehe, vendar — možno je. Ako kdo misli, da se v mestu in trgu to delo lahko opravlja, se silno moti: treba je mnogo nesebičnega, nadvse požrtvovalnega dela in predvsem sposobnosti. — Še nekaj! Tudi v hribovski vasi ima lahko učitelj par znancev in prijateljev, ki gredo z njim v korist ljudstva in države.

— Novi učni čas na srednjih šolah. Na srednjih šolah se je uvedel učni čas tako, da traja pouk v enem predmetu 40 minut. Na ta način se je omogočilo, da traja šolski pouk vsak dan samo od 8. do 12. ure, dočim je trajal prej od 8. ure. Kakor čujemo, se tudi meščansko-šolsko učiteljstvo poteza za tako ureditev. Ker je ta ukrep napravljen iz zdravstvenih ozirov za mladino, bi bil tem bolj primeren za osnovno šolo.

— Kamniško učiteljsko društvo ima sestanek v četrtek, dne 2. aprila 1925 ob 3. uri popoldne v gostilni g. F. Vodeta v Komendi.

Izredno učinkujoče zdravilo proti vsem vrstam revmatizma. V dobi za minulo strašno svetovno vojno trpi naš narod mnogo na revmatizmu, a večidel teh bolnikov še danes ne ve, kako lahko in hitro se ta bolezen ozdravi z zdravilom Radio-Balsamica dr. Rahlejeva. Že v Rusiji je dr. Rahlejev posvetil vse svoje moči proučevanju tega zdravila in dosegel izredno velike uspehe. Ko je pred dvema letoma začel preizkuševati svoje zdravilo v Sloveniji, ima danes tudi pri nas zaznamovati neverjetno lepe rezultate. Ni čuda torej, da je danes njegovo zdravilo priznано vseobče kot edino in najbolje sredstvo proti vsem vrstam revmatizma. Njegovo izredno učinkovitost najbolj potrjujejo številna priznanja profesorjev in zdravnikov kakor zahvalna pisma ozdravljenih bolnikov.

Radio-Balsamica izredno hitro deluje in ne pušča nikakih sledov na koži ne na srcu in je popolnoma neškodljiv. Po uporabi dveh do treh steklenic Radio-Balsamica se ozdravi vsak, tudi najstarejši revmatizem.

Zdravilo se izdeluje in dobiva v laboratoriju Radio-Balsamica dr. Rahlejeva v Beogradu, Kosovska ulica 13.

— II. književna tombola »Jugoslovenske Matice«. S številkami izžrebani do 14. t. m., so bili zadeti vsi dobitki za tombolo in je s tem igra dovršena. Tombola so zadele tablice, ki nosijo številko 1815. Imena onih, ki so zadelo tombolske dobitke, objavimo prihodnjič.

Imenovanja in napredovanja.

—i Učiteljska imenovanja. Na osnovi čl. 32. zakona o činovnikih so imenovani s kraljevim ukazom: v Mostah za šolskega upravitelja **Mihael Kosec**, srezki šolski nadzornik za ljubljansko okolico in šolski upravitelj v Trebnjem s tem, da vrši i nadalje nadzorniške posle; v Radovljici za šolskega upravitelja **Leopold Baebler**, šolski upravitelj v Bohinjski Bistrici; na osnovi čl. 52. in 71. zak. o čin. pri Sv. Duhu pri novi vasi **Franja Grom**, učiteljica v Naklem.

G. minister prosvete je imenoval na osnovi čl. 52. in 71. zak. o čin. na Jesenicah: za stalno učiteljico na dekliški osnovni šoli **Vereno Vodusek**, učiteljico pri prosvetnem oddelku v Ljubljani; istotam za stalno učiteljico na meščanski šoli **Josipino Demšar**, učiteljico v St. Vidu nad Ljubljano; v Bohinjski Srednji vasi: za stalno učiteljico **Franjo Hlebec**, učiteljico v St. Jurju pod Kumom; v Bohinjski Bistrici: za stalno učiteljico **Ivano Jesih**, učiteljico v Zapotoku; v Naklem: za stalno učiteljico **Ano Pilbach**, učiteljico v Kranju; v Trbovljah: za stalno učiteljico **Jerico Schwickert**, učiteljico pri Sv. Ani pri Trzinu; v Trzinu: za stalno učiteljico na dekliški osnovni šoli **Angelo Črnologar**, učiteljico v Kranju; v Krškem: za stalno učiteljico, dodeljeno srezkemu šolskemu nadzorniku **Zorko Uršič**, učiteljico v Trebnjem; v Trebnjem: za stalno učiteljico **Olgo Zajec**, učiteljico v St. Vidu pri Stični; v Vinici: za stalno učiteljico **Emo Scheidhauer**, učiteljico v Orešju pri Brežicah; v Starem trgu pri Črnomlju: za stalno učiteljico **Jožico Erbežnik**, učiteljico v Prečnu; v Prečnu: za stalno učiteljico **Marijo Dovjak**, učiteljico v Starem trgu pri Črnomlju; v Zalogu pri Komendi: za stalno učiteljico **Ano Gaberšek**, učiteljico v Zgornjem Tuhinju; v Planini pri Rakeku: za stalno učiteljico **Matildo Dolenc**, učiteljico v St. Vidu pri Cerknici; v St. Vidu pri Cerknici: za stalno učiteljico **Julijano Turk**, učiteljico v Starem trgu pri Rakeku; v Rakitni: za stalno učiteljico **Marijo Stroj**, učiteljico pri Sv. Duhu pri Novi vasi; v St. Vidu nad Ljubljano: za stalnega učitelja **Dragotina Zupančiča**, učitelja v Rakitni in istotam za stalno učiteljico **Antonijo Miklavčič**, učiteljico v Ligojnu; **Franjo Kalan**, učiteljico v Šmartnem pod Šmarno goro in **Ivano Prošenc**, učiteljico v Planini pri Rakeku; v Rakitni: za stalno učiteljico **Angelo Čampa**, učiteljico v Bohinjski Bistrici; v Dolu pri Ljubljani: za stalno učiteljico **Marto Steiner**, učiteljico na Uncu; v Radovljici: za stalno učiteljico **Gabrijelo Debeljak**, učiteljico v Rajhenburgu; v Starem trgu pri Ložu: za stalnega učitelja **Frana Zevnika**, učitelja v Poljanah pri Toplicah; v Poljanah pri Toplicah: za stalno učiteljico **Hedviko Schweiger**, učiteljico v Novem mestu; v Komendi pri Kamniku: za stalno učiteljico **Milko Kemperle**, učiteljico v Trbovljah-Vodah; na Viču: za stalno uč. **Otilijo Križ**, uč. v Zalogu pri Ljubljani; v Ihanu: za stalno učiteljico **Valerijo Hrobat**, učiteljico na Čatežu; na Kalu: za stalnega učitelja **Alojzija Markiča**, učitelja na Viču; v Selih pri Hinjah: za stalno učiteljico **Marijeto Poznik**, učiteljico v Hinjah; po čl. 45. in 52. čin. zakona v Orešju pri Brežicah: za stalno učiteljico **Franjo Galovič**, bivšo učiteljico v Rožni dolini; na Vrhniki: **Anico Kočevar**, učiteljsko abiturijentino; na Rakeku: za stalno učiteljico **Rozo Ribičič**-Arrigler, bivšo učiteljico istotam; v Boštanju: za stalno učiteljico **Marijo Sancin**-Bunc, bivšo učiteljico v Sevnici; v Metliki: za stalno učiteljico ženskih ročnih del **Elviro Omrzel**, bivšo učiteljico ženskih ročnih del v Metliki.

—i Upokojen je po čl. 141. odst. 2. in 239. čin. zak. **Karel Piki**, šolski upravitelj v Starem trgu pri Rakeku.

—i Imenovanja v mariborski oblasti. Na predlog velikega župana v Mariboru je imenovan po čl. 3. 6. 52. 67. in 137. čin. zak. in čl. 1. razvrst. uredbe za stalnega učitelja na I. mestni osnovni šoli II. kategorije 1. grupe **Viktor Grčar**; po čl. 71. čin. zakona k Sv. Duhu v Stari gori za šolskega upravitelja **Mirko Lešnik** iz Marenberga.

—i Upokojena je po čl. 152. in 239. čin. zakona **Ana Neubauer-Kren**, učiteljica v Šmartnem pri Kranju.

—i Iz prosvetne službe. Glasom »Službenih Novin« je imenovana za stalno šolsko upraviteljico na I. ženski meščanski šoli v Ljubljani učiteljica na ženski meščanski šoli v Ptuj **Iva Kobal**. — Upokojeni so: učitelj v Ormožu **Domicijan Serajnik**, učitelj v Celju **Kranjc Fran**, učitelj v Ptuj **Edvard Čeh** in učiteljica v Vojniku **Wittenbach-Svojer Balbina**.

Učiteljski pravnik.

—Š Ministrstvo prosvete je izdalo odločbo glede vračunavanja službenih let v periodično povišanje plače in v penzijo ter napredovanje v višje grupe pri učiteljih, ki so dobili slabo kvalifikacijo ali pa so bili obsojeni potom disciplinarnega postopanja. Ta odločba pravi: Ako je dobil učitelj — predno je stopil v veljavo zakon o činovnikih in ostalih javnih državnih civilnih uslužbencih slabo kvalifikacijo, ne da bi imel po zakonu zajamčeno pravico, da se zoper to kvalifikacijo pritoži, tedaj ta slaba kvalifikacija nima vpliva na napredovanje v višjo stopnjo osnovne in položajne plače. Ako je pa učiteljevo krivdo potrdil disciplinarni senat in ako je njegova sodba postala izvršilna ter se v njej izrecno naglašalo, da se napredovanje odloži za gotov čas, potem ta učitelj (učiteljica) tekom tega časa ne more napredovati, toda po preteku tega časa sodba ne pride več v poštev. Ako je v sodbi izrecno rečeno, da se gotov čas ne vračuna niti v družinske doklade, niti v penzijo, tedaj se smatrati ta čas, kakor, da ga učitelj sploh ni odslužil in ta čas ne pride v nobenem slučaju v poštev. V slučajih pa, ki so nastali potem, ko je stopil v veljavo zakon o činovnikih in ostalih državnih civilnih uslužbencih se ima postopati strogo po določilih tega zakona.

—Š Kontraktualni uradniki in dnevničarji so obvezni zavarovati se po čl. 7. zakona o zavarovanju delavcev od 14. maja 1922, tako določa čl. 2. navedbe ministrstva za socialno politiko z dne 18. februarja 1925 O. br. 452 (»Službene Novine« št. 51., XI. — 1925 od 7. marca in »Uradni list« št. 28. od 18. marca 1925). To velja za vse one, ki se postavljajo po čl. 130. čin. zakona. Uradniki, ki so razvrščeni po čin. zak. in razvrstilni uredbi, za katere veljajo čl. 111., 112., 137. in 146. čin. zak., so zavarovanja po zakonu o delavskem zavarovanju oproščeni.

—Š Člen 152. čin. zakona. V krogu državnih uslužbencev se zelo različno tolmači čl. 125 zakona, ki govori o pomoči onim uslužbencem in njih rodbinam, ki so postali za delo nesposobni, a še nimajo pravice do pokojnine. To različno tolmačenje je dalo osrednji komisiji za izvršitev zakona o državnih uslužbencih povod, da je poslala ministrstvu socialne politike svoje mišljenje glede tega vprašanja. — Po mišljenju te komisije, ki deluje pri ministrstvu pravde, se odmeri podpora po zadnji plači po starem zakonu v teh primerih: podporo dobe oni uslužbenci ali njih rodbine, ki so za delo nesposobni ali so umrli po 1. septembru 1923. leta, ko je stopil novi zakon že v veljavo, ako je imel uslužbenec na dan prestopa službe več kakor tri leta državne službe; podporo dobe tudi oni državni uslužbenci, odnosno njihove rod-

bine, ki so uživali milostno podporo 1. septembra 1923. leta, a rok milostne podpore izteče po 1. septembru 1923. — Podpora daje pristojni resorni minister s svojo odločbo v vsakem konkretnem primeru. Oceniti mora preje, ali so izpolnjeni vsi pogoji za delitev podpore, posebno ako nima prosilec nobenih drugih dohodkov, niti ni sposoben za delo. Izplačilo podpore se izvrši potem, kadar soglašajo glavna kontrola z ministrovo odredbo. — V onih primerih pa, pri katerih je nastopila okolnost iz čl. 125. zakona pred 1. septembrom 1923. leta, se podpora le zakonodavnim potom, to je po prošnji prizadetega na narodno skupščino. — O tem mišljenju komisije bosta razpravljala še finančni minister in minister pravde in bosta naknadno izdala definitivno rešitev. Komisija bo prevzela inicijativo tudi za to, da se finansiranje teh podpor omogoči še pred sprejemom rednega proračuna. — Vse prošnje za podporo se nahajajo pri resornih ministrih in naj se prizadeti obračajo neposredno nanje, ako žele pojasniti.

—Š O uradniški stalnosti. »Naš Glas« prinaša o tem sledečo važno interpelacijo: V prejšnji številki »Našega Glasa« smo priobčili po zagrebškem »Obzoru« stališče, ki ga je bil zavzel nek pravnik o upravičenosti zagrebških univerzitetnih profesorjev. Isti pravnik piše v »Obzoru« z dne 22. januarja še enkrat o tej zadevi pod naslovom »Pojam činovniške stalnosti«. Ker so prav v tem času, ko toliko državnih uslužbencev vsak dan lahko preiščuje o svoji »stalnosti«, kadar so na cesti, njegova izvajanja važna, zato jih priobčujemo v celoti. Članek se glasi:

»V številki 322. »Obzora« od lanskega leta sem napisal članek z nadpisom »Umirovljenje vseučiliškega profesorja dr. Alberta Bazale«, dokazujoč tezo, da se z odredbo eksekutivne oblasti po zakonu ne more razrešiti službe oni državni uslužbenec, ki izraža načela proti obstoječi državni obliki ali načelo protipravne izpremembe državnega reda« (čl. 4., točka 5., al. 2. zakona o civilnih drž. usl.). Takšen uslužbenec se sme razrešiti po z akonu službe samo tedaj, ako mu dokaže pristojno redno ali disciplinarno sodišče imputirano krivico (čl. 131. zakona). G. profesor dr. L. Polič me je sedaj opozoril, da je Slobodan Jovanović z menoj enakega mnenja. V njegovem delu »Ustavno pravo kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev« je na strani 366. sledeče: »Pri kandidatih, ki se javljajo za državno službo, oceni vlada, ali izražajo nedopuščen načela; pri onih osebah, ki so že v državni službi, oceni to disciplinsko sodišče, ker izražanje nedopuščenih načel ni vzeto med vzroke o izgubi službe po sili zakona.« Tako potrjuje pravilnost moje teze avtoriteta prvega in splošno priznane državnopravnega strokovnjaka v naši državi, ako je sploh potrebno potrdilo kake avtoritete nad najvišjo avtoriteti logično pravilne argumentacije.

Ko sem bil pisal svoj članek, mi ni bilo še znano, da se naslanja upokojevec tudi na čl. 234. zakona o civilnih drž. uslužbencih. Ta člen se glasi: »Državni uslužbenci v vsej kraljevini, razen onih, ki so označeni v čl. 224. tega zakona, uživajo stalnost po preteku treh let od dne, ko stopi ta zakon v veljavo, brez oziroma dosedanje predpise.« (Izvezeti so člani

HUMEKOVA ROČNA ŠOLSKA KNJIGOVEZNICA

je pravkar izgotovljena in opremljena z vsem orodjem in pripomočki, ki so potrebni za vezavo knjig.

Ročna šolska knjigoveznica je zložljiva v malem ročnem zaboju in je zato posebno primerna za prenašanje iz kraja v kraj.

Ročna šolska knjigoveznica je opremljena v prvi vrsti za vezavo knjig v šoli, potom šolske dece, za rokotvorni pouk.

Ročna šolska knjigoveznica služi lahko tudi za rokotvorni pouk v lepenkarstvu, ker ima vse potrebno orodje tudi za to panogo rokotvorbe.

Knjigoveznica vsebuje: stiskalnice, šivalnico, žlebila, ravnila, deščice za stiskanje, vijake, vreteno s sukancem, trakom in blazinico za šivanje, oblič, vložek za lepenko, platno in papir, dva noža, škarje, žagico, gladila, železno in leseno kljuko in brusni kamem.

Cena kompletno opremljene knjigoveznice z ličnim ročnim zabojem je **Din 1150.—**

Tvornica učil in šolskih potrebščin v Ljubljani ima nove suhe preparate:

zeleno žabo Din 45.—
sekuljo (Rana muta) Din 45.—

Naročila učil sprejema: TVORNIKA UČIL IN ŠOLSKIH POTREBŠČIN V LJUBLJANI.

državnega sveta, člani glavne kontrole, vsi sodniki rednih sodišč in učitelji, ki niso smeli biti po dosedanjih zakonih ne premeščeni, ne odpravljeni iz službe. Na podlagi teh zakonskih odredb se ne bi smeli smatrati upokojeni vseučiliški profesorji za stalne državne uradnike. Ako niso stalni, tedaj so po uradniškem zakonu samo začasni, ker čl. 16. zakona jasno odreja, da postanejo uslužbenci stalni ob pogojih, ki jih določa zakon po preteku začasne službe. — Tertium non datur.

Poleg ostalih, v zakonu določenih rekvizitov: čl. 3. v zvezi s čl. 4. 18., 72. in 96. (sposobnost in izobrazba), čl. 14 v zvezi s čl. 17. (trajanje začasne službe), čl. 126. (razvrstitev) mora imeti stalen (odredbe o stalnosti ne veljajo za poslane v inozemstvu, šefe diplomatskih misij, velike župane, okrožne načelnike in srezke poglavarje; zadnja al. čl. 71.) državni uslužbenec tudi sledeča dva pogoja:

1. začasna služba se mu računa za napredovanje in v pokojnino (čl. 24.), in 2. on uživa položajno plačo v popolnem iznosu kakor jo odreja zakon (čl. 14. a contrario).

Brez teh pogojev ne more biti stalnega uradnika, ker so ti pogoji v pojmu stalnosti notae essentialia. Na tem zakonitem temelju torej uradnik, ki uživa položajno plačo v popolnem iznosu (čl. 44. zakona), ne more biti na noben način po zakonu začasni uradnik tudi ni oni, kateremu se vštejejo v pokojnino vsa službena leta (čl. 24.).

Ako se tedaj smatrata profesorja Bazala in Polič po zakonu o civilnih državnih uradnikih za začasna državna uradnika, tedaj bi se sploh ne mogel izvršiti ukaz o upokojitvi, ker ne bi imela niti en dan službovanja, katero se jima všteje v pokojnino in ker se čas začasnega službovanja računa za napredovanje šele tedaj, kadar postane uslužbenec stalen (čl. 24.). Zato se začasni uslužbenec kar odpušča iz službe (čl. 18. v zvezi s čl. 133., 9. točka). A uradnik, kateremu je zagotovljena stalnost, ne more biti proti svoji volji odpuščen brez razsodbe kazenskega ali disciplinskega sodišča (čl. 108. ustave).

Iz vsega tega razlaganja se jasno vidi, da navedenih dveh profesorjev po zakonu ni mogoče smatrati kot uradnika brez stalnosti v zmislu našega uradniškega zakona poleg odredbe čl. 234. tega zakona, ker ta odredba ne more biti v nasprotju s konstitutivnimi odredbami prejšnjih členov v istem zakonu o pojmu stalnosti, ker bi se drugače postavljalo novo, povsem absurdno načelo i paragraphus posterior derogat prioribus.

—Š izprememba in dopolnitev odločbe o prenosu poslov prosvetnih oddelkov pokrajinskih uprav v likvidaciji v področje oblastnih velikih županov.* Na podstavu člena 134. ustave in člena 25. zakona o občni upravi z dne 22. aprila 1922, nadalje odločbe ministrskega sveta z dne 28. novembra 1923, P. br. 8974, odrejam, ker je nastal dvom, ali je moja odločba P. br. 7301 z dne 22. julija 1924** še v veljavi ali ne; Moja odločba P. br. 7301 1924 naj se izpremeni in dopolni s tole odločbo ter naj se glasi: V področje oblastnih velikih županov se prenašajo nastopni posli prosvetnih oddelkov pokrajinskih uprav v likvidaciji: Oblastni veliki župani a) postavljajo zvaniki in služitelje v začasno službo in kontraktualne uslužbence (dnevničarje) po prvem in drugem odstavku člena 130. zakona o civilnih uradnikih in ostalih državnih uslužbencih, izvenšši one pri univerzah, visokih šolah, gledališčih, muzejih, knjižnicah in državnih tiskarnah; postavljajo služitelje (člen 52. istega zakona); premeščajo zvaniki in služitelje v mejah oblasti, jih postavljajo na razpoloženje, odločajo o prestanku službe na podstavu zakona ali po njih volji; odločajo o pokojninskih prejemkih onih uslužbencev, ki jih postavljajo veliki župani; b) odločajo o prestopu na višjo stopnjo osnovne plače in stanarine vseh uslužbencev (uradnikov, zvanikov in služiteljev) v oblasti, razen onih, ki so nameščeni pri univerzah, visokih šolah, gledališčih, muzejih, knjižnicah in državnih tiskarnah; nadalje odločajo o 15%nem zvišku njih osnovne plače; odločajo o izpremembi osebnih in rodbinskih doklad (po členu 41. zakona in uredbi o draginskih dokladah); izdajajo naloge za izplačilo aktivnih prejemkov na podstavu dekreta; odločajo o rodbinskih in pokojninskih prejemkih in enomesečnih rednih prejemkih in enomesečnih rednih pre-

jemkih za pogreb in dvomesečnih rednih prejemkih za podporo ob smrti; enega izmed teh uslužbencev; izdajajo naloge za ustavitve vseh prejemkov po dekretu ali po zakonu; dovoljujejo akontacije za potne in selitvene stroške vseh teh uslužbencev in izdajajo naloge za izplačilo potnih in selitvenih stroškov po pravilniku; odobrujejo odsotstvo do 40 dni na leto; odobrujejo bolovanje do dveh mesecev; c) zbirajo in urejajo podatke za sestavo proračuna ministrstva za prosveto po potrebah oblasti; izdajajo naloge za izplačilo v mejah otvorenih kreditov za materialne razhodke in ustanove po pravilih za ustanove in internate za učiteljske; skrbje za gradnjo, adaptacije in poprave srednjih in strokovnih šol, pa tudi osnovnih, kjer ni organiziranih občin; sklepajo zakupne (najemne) pogodbe v mejah zakona o državnem računovodstvu; dovoljujejo nabave in dovoljujejo odpise v mejah kreditov, otvorenih za nabavo inventarja; d) dovoljujejo otvoritve vzporednih oddelkov, če se skupno število oddelkov ne poveča; začasno zapirajo šole zaradi bolezni ali drugih nezgod na predlog strokovnih (sanitetno-tehničnih) organov; dovoljujejo uporabo šolskih prostorov v izvenšolske svrhe; podeljujejo dovolila za izdajanje duplikatov in triplikatov šolskih izpričeval po sedanjih predpisih, izvajajo obče predpise o sprejemanju učencev v šolo, o izpitnih taksah, honorarjih učiteljev, o tečajih za neobvezne predmete, razen sprejemanja učencev v šole ob izpregledu starosti, odrejene z zakonom; odobrujejo izključitve iz šol v svoji oblasti; odobrujejo dijaške izlete v oblasti; rešujejo vsa poročila ministrstvu; izvršujejo nadzorstvo nad šolami v oblasti po svojih strokovnih organih; dajo iniciativo v poslih narodnega izobražanja in izvrševanja občin predpisov o narodnem izobražanju; podajajo predloge glede imenovanja izpraševalnih komisij za učiteljsko usposobljenost; d) pobirajo zaostale prispevke za učiteljski pokojninski sklad, odmerjajo višje prispevke za ta sklad ter nakazujejo in ustavljajo pokojninske prejemke v breme tega sklada. Vsi ostali posli prosvetnih oddelkov pokrajinskih uprav se prenašajo istega dne v pristojnost ministrstva za prosveto kakor tudi še nedovršeni posli državnih šolskih disciplinskih komisij. — V Beogradu, dne 2. februarja 1925. — Minister za prosveto: Sv. Pribečević s. r.

Književnost in umetnost.

Vse tu navedene knjige in publikacije se dobe v Učiteljski knjižarni v Ljubljani. Frančiškanska ulica št. 6.

Ocene.

—k Jugoslovenska Sokolska Matica v Ljubljani je pravkar izdala knjigo: **Vežbe za deco.** Iz češčine prevedel Ivan Bajželj, namestnik staroste JSS. Knjiga vsebuje 19 telovadnih ur, v katerih je navedenih preko 2200 vadbenih primerov za deco do 14. leta. Voditeljem dece kakor tudi prednjakom in prednjačicam, ki vodijo vrste sokolskih začetnikov v ostalih oddelkih, je knjiga neobhodno potrebna ter jim bo izvrsten pripomoček pri njihovem poslu. Da bodo mogli uporabljati knjigo tudi oni prednjaki, ki ne poznajo slovenske terminologije, zato je knjigi pridejan **»Slovarček sokolskih telovadnih nazivov«**, in sicer v slovenski, hrvatski, srbski in češki terminologiji. S tem je pridobila knjiga mnogo na vrednosti in bo za vsa sokolska društva Jugoslovenskega Sokolskega Saveza enako uporabljiva. Vsak prednjak in vsaka prednjačica mora imeti to knjigo, pa tudi v vsaki sokolski knjižnici mora biti. Knjigo **»Vežbe za deco«** razpošilja Jugoslovenska Sokolska Matica do 1. maja 1925 proti povzetju ali vnaprej poslanemu novcu za 30 Din, v knjižničarstvih pa stane 36 Din. Od 1. maja 1925 dalje bo veljala knjiga povsod 36 Din. Poština in odpravnina za eno knjigo znaša 1.50 Din. Položnica se prilaga.

Naša gospodarska organizacija.

—g **»Učiteljski dom«** v Mariboru. Članarina in darila: Učiteljstvo osnovne šole v Poljčanah v počaščenje spomina blagopokojne ge. Apolonije Volc, učitelje vdove 120 Din; Hranilnica v Ljutomeru 30 Din; Jos. Rajšp, šolski upravitelj v Ormožu, 150 Din kot darilo od zneska, ki ga je prejel od učiteljskega društva za ormoški okraj kot potnino v Dubrovnik (živel zavedni tovariši!); celj-

ske učiteljsko društvo 250 Din. Vsem prav iskrena zahvala! — M. Kožuh, blagajnik.

REZERVNI SKLAD prostovoljni organizacijski davek.

III. izkaz.

Blagajniško stanje po II. izkazu	5449.— Din
Kravanja, Puršič, Kravanja, Begumje	100.— »
Šolsko upravit. na Raki.	40.— »
Rajšp Josip, šol. upravitelj v Ormožu	50.— »
Celjsko učit. društvo	200.— »
Litijsko učit. društvo	320.— »
Upravit. šole v Črešnjecvu	30.— »

skupaj . 6189.— Din

Iskrena hvala!

Upravnik.

Iz naše stanovske organizacije.

Gibanje okrajnih društev v Sloveniji.

Vabila:

= **RADOVLJSKO UČITELJSKO DRUŠTVO** bo imelo svoje zborovanje v soboto, dne 4. aprila t. l. ob 10. uri v Radovljici. — Predaval bo tovariš Josip Serajnik: **»Učitelj Sokol«**. Radi kosila naj se tovariši(ice) zglaste pisnimim potom pri tov. Ant. Kobenterju, Radovljica.

= **BREŽIŠKO - SEVNIŠKO UČITELJSKO DRUŠTVO** zboruje v soboto, dne 4. aprila 1925 ob 10. uri v Brežicah. Dnevni red: 1. Zapisnik, 2. Društvene zadeve, 3. Predavanje tov. Breganta: **»O rokotvornem pouku«**, 4. Slučajnosti. Pridite vsi! Tovariši poverjeniki obracunajte pri tej priliki z gđ. blagajničarko. — Odbor.

= **UČITELJSKO DRUŠTVO ZA ORMOŠKI OKRAJ** zboruje v soboto, dne 4. aprila t. l. ob pol 11. uri predpoldne v ormoški okoliški šoli po nastopnem sporedu: 1. Zapisnik zadnjega občnega zbora, 2. Dopisi, 3. Predavanje tov. Srečka Vittorija in tov. Lovra Farazina, 4. Slučajnosti. Pol ure pred zborovanjem se vrši odborova seja. K polnoštevilni udeležbi vabi odbor.

= **UČITELJSKO DRUŠTVO ZA MESTO PTUJ IN PTUJSKI ŠOLSKI OKRAJ** zboruje v četrtek, dne 2. aprila t. l. ob 10. uri v risalnici **»Mladike«** s sledečim sporedom: 1. Zapisnik, 2. Dopisi, 3. Röntgenovi žarki s posebnim ozirom na moderne iznajdbe v ljudski šoli, 4. Raznoterosti, Pred zborovanjem ob 9. uri je v risalnici odborova seja in velja to obvestilo obenem za vabilo. K polnoštevilni udeležbi vabi odbor.

= **MARENBERŠKO UČITELJSKO DRUŠTVO** ima svoj redni občni zbor v sredo, dne 1. aprila 1925 ob 9. uri dopoldne v Vuhredu v šoli. Dnevni red: 1. Poročilo predsednika, 2. Zapisnik zadnjega zborovanja, 3. Dopisi, društvene in stanovske zadeve, 4. Poročilo tovariša Hauptmana o seji širjega sosveta dne 5. januarja 1925 v Ljubljani, 5. Poročilo tov. Lešnika o občnem zboru **»Učiteljskega doma«**, 6. Poročila društvenih funkcionarjev, 7. Volitev novega odbora, 8. Predlog osnovnošolskega zakona. (Poroča tov. Rudolf Mencin), 9. Slučajnosti. — Udeležba obvezna; odsotnost opravičiti! — Odbor.

Poročila:

+ **UČITELJSKO DRUŠTVO ZA MARIBORSKI ŠOLSKI OKRAJ** je imelo svoj redni občni zbor v soboto, dne 14. februarja 1925 v **»Narodnem domu«** v Mariboru. Od 109 članov je bilo navzočih 86.

Nanovo so društvu pristopili. Petrovič Simon (Brezje), Čuček Fran (Sv. Martin pri Vbg.), Miklavčič Antonija (Zgornja Kungota) in Cujnik Gabrijela (Reka). — Strajšak Angela iz Jarenine je javila izstop iz društva.

Članarina za leto 1925. se določi takole: aktivni učitelji plačajo po 160 Din, z učitelji poročene učiteljice 90 Din, upokojenici 100 Din, učiteljice ženskih ročnih del 120 Din. — Članarino pobirajo na posameznih šolah šolski upravitelji oziroma poverjeniki v mesečnih obrokih ter prejmejo v to svrhu blagajniške izkaze.

Iz predsedniškega oziroma tajniškega poročila je posneti, da je imelo društvo v preteklem letu 6 zborovanj in 2 odborovi seji. Zborovanja so bila razmeroma dobro obiskana. Število članov se je vsled premestitve zmanjšalo za pet članov. Iz tem predavanj in sprejetih sklepov oziroma resolucij je razvidno, da je bilo delovanje društva mnogostransko.

Blagajniško poročilo se odobri ter obenem ponovno opomni one tovariše, ki se ne zavedajo svojih obveznosti nam pram društvu.

Odbor se je konstituiral sledeče: predsednik Šijanec Ljudevit; podpredsednica Godec Marija; tajnik Čiček Fr.; tajn. namest. Kraševac Olga; blagajničarka Delac Pavla; blag. namest. Puhr Jos. ter odborniki Knaflič Radoslav, Košutnik Silvester st., Konečnik Franja; namestniki so: Rozbaud Bruno, Vauda Mirko, Črnko Jernej.

V okrajni narodno-prosvetni odsek so bili izvoljeni: Rozbaud Bruno, Vauda Mirko, Skrbineš Ljudmila, Puhr Josip in Stani Tomaž.

Sprejeti predlogi: 1. Okrajno učiteljsko društvo za mariborski šolski okraj protestira, da se člani odsekov samostalno v Ljubljani spreminjajo; slučaj v narodno-prosv. odseku na seji dne 2. februarja 1925. Člane odseka je volila pokrajinska skupščina in jih ima samo ona pravico zopet odstaviti. (V odseku se ni ničesar izpremenilo, le zaradi dela so se pritegnili še nekateri člani, ker drugače odsek sploh ne bi mogel delovati).

2. V svrhu olajšave vplačevanja članarine se vplačujejo mesečni prispevki potom Okrajne hranilnice v Mariboru.

3. Na predlog tov. Petroviča se pri društvu uvede **»Vprašalna skrinjica«**.

Referat tov. Čička **»Predzgodovinsko gradbišče na Poštelu«** se je moral radi obširnega dnevnega reda preložiti na prihodnje zborovanje.

+ **SLOVENJEBISTRIŠKO UČITELJSKO DRUŠTVO** je imelo svoj občni zbor dne 7. marca 1925 v Slovenski Bistrici.

Tovariš podpredsednik pozdravlja vse navzoče članstvo, zlasti pa novo pristopivša člana Mislej Josipa, šolskega upravitelja v Tinju na Pohorju in njegovo soprogo Josipino, učiteljico istotam ter čestita tovarišici Franji Pucovi k imenovanju šolskim upraviteljem v Kranju. Omenja, da bi se bil imel vršiti občni zbor že 14. februarja v Pragerskem, a se je odložil, da se je vršilo odlikovanje g. Sabatija in g. Šegule tem veličastneje.

Sledila so poročila društvenih funkcionarjev. Tov. tajnica je podala poročilo. V začetku leta je imelo društvo 62 članov, to število se je med letom menjavalo. Ob koncu leta se je zmanjšalo na 56 članov ter omenja, da nas je našlo novo leto vse učitelje in učiteljice naše ga okraja **»pod streho hiše ene«**.

Blagajničar tov. Janžekovič poroča o stanju društvene blagajne, ki je imela 7071.10 Din dohodkov, 6148.17 Din stroškov, torej 922.93 Din prebitka.

Pregledovalca računov sta našla blagajniške knjige in priloge v najlepšem redu, tov. blagajničarju se podeli absolutorij.

Volitve so se vršile z vzklikom. Voljeni so: predsednik Josip Rainer; podpredsednica Ottilija Feigel; tajnica Alojzija Hrstnik; blagajničar Matko Janžekovič; odborniki: Franja Hribarjeva, Anton Kukovič, Alojzij Krajnc, Fran Bratoš in Ludvik Varl.

Določila se je tudi članarina, ki naj se plača v 10 mesečnih obrokih, in sicer: za redne člane 160 Din, za učiteljice poročene z učitelji 74 Din, za vrtnarice in učiteljice ženskih ročnih del 104 Din, za upokojenke 50 Din.

Prihodnje zborovanje se bo vršilo dne 2. maja pri Sv. Jurju ob južni železnici.

Odgovorni urednik: Franc Strukelj. Last in zal. UJU — poverjen. Ljubljana. Tiska **»Učiteljska tiskarna«** v Ljubljani.

ZAHVALA.

Učiteljstvu kamniškega okraja se najiskrenejše zahvaljujem za velikodušen dar 500 Din, ki mi ga je naklonilo v počaščenje spomina mojega dragega nepozabnega soproga.

Bog plačaj!

Agneza Jordanova,
učiteljeva vdova.

NA OBROKE

Manufakturo in konfekcijo etc.
oblike po meri za gospode in dame iz
lastne prvovrstne krojačnice dobite proti ugod-
nemu odplačevanju na obroke le pri tvrdki

DAVORIN JOHAN IN DRUGOVI

družba z o. z.

MARIBOR, Tattenbachova ul. 2
Pisarna: Gregorčičeva ul. 1.

Zahtevajte vzorce!

* »Službene Novine kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca« z dne 6. februarja 1925, št. 26. (V. — 1925).

** »Uradni list« z dne 12. avgusta 1924, št. 229/75. Štev. 34. od 21. avgusta 1924 »Učit. Tov.«